

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 218/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lapsiavioliittojen estämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 218/2015 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä lapsiavioliittojen estämiseksi YK:n ihmisoikeusneuvoston suosituksen mukaisesti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Avioliiton ikäraja säädetään avioliittolaissa (234/1929). Ikäraja on Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvoston suosituksen mukaisesti 18 vuotta. Avioliittolain 4 §:n mukaan oikeusministeriö voi kuitenkin erityisistä syistä antaa tätä nuoremmalle luvan mennä avioliittoon.

Avioliittolaissa ei määritellä tarkemmin syitä, joiden perusteella poikkeuslupa voidaan antaa. Oikeusministeriöön saapuneissa hakemuksissa esitettyjä yleisimpiä syitä ovat olleet raskaus, uskonnollinen vakaumus sekä kulttuuriset syyt. Ennen asian ratkaisemista hakijan tilanne pyritään selvittämään mahdollisimman tarkasti. Hakemuksesta pyydetään tarvittaessa myös sosiaaliviranomaisen lausunto. Sosiaaliviranomainen tapaa henkilökohtaisesti hakijan ja yleensä myös hänen kihlakumppaninsa ja huoltajansa. Hakemus ratkaistaan aina tapauskohtaisesti ja ennen kaikkea yksittäisen hakijan, sekä mahdollisesti syntymässä olevan lapsen etujen mukaisesti.

Alaikäisten avioliittoja koskevien hakemusten määrä on vähentynyt merkittävästi. Oikeusministeriöön on tullut viime vuosina keskimäärin parikymmentä hakemusta vuodessa. Kaikki hakemukset eivät johda päätökseen, sillä osa hakijoista jättää pyydetyn lisäselvityksen toimittamatta ja asian käsittely jää sillensä. Poikkeussäännöstä on sovellettu rajoitetusti ja suurin osa myönteisen luvan saaneista on ollut lähellä täysi-ikäisyyttä, 17-vuotiaita.

Laissa säädettyä poikkeussäännöstä on pidetty tarpeellisena, jotta voitaisiin ehkäistä yksittäisissä tapauksissa aiheutuvia kohtuuttomia tilanteita. Epäkohtia säännöksen soveltamisessa ei ole tullut oikeusministeriön tietoon. Oikeusministeriössä tullaan kuitenkin arvioimaan sekä mahdollisuudet kehittää hakijan tilanteen selvittämistä että se, olisiko poikkeusmahdollisuutta perusteltua rajoittaa säätämällä avioliiton solmimiselle ehdoton alaikäraja.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 218/2015 vp

Helsingissä 21.10.2015

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström